

V
22657
elz-F

22657 V. 2. e. a. m. f.

Jul. 1871

B E , S I E D A .

N A R O T M A N E .

Pred vsem je potreba védeti, da mure vsaki Rotman sledijo zhe

L A S T N O S T I

iméti:

Pervo. Da poshtuje ino boga, kar vkashejo prédpostavleni.

Drugo. Da je triesen, ino prav pridnega sadershanja.

Tretjo. Da je na vse kraje saltopen, kar ga sadéne.

,Shterto. Da sovrashi vso prasno ino babjo véro.

Peto. Da je sviest v' flushbi, da je ojjre pravizhnosti, ino da te ne prenagli v' fvojeh opravilah. Ino

,Shefto. Da, koliker je mogozhe sna brati, pifati, ino da je vuzhen na rajtinshe.

Pa posebne dovshnosti Rotmanove so te :

- I. Da vsej nevarnosti vbrani.
- II. Da gleda, kar je ludem na sdravje.
- III. Da lenuham ino potepuham strah diela.
- IV. Da je v' shovnirskih rézheh Gospòdi na pomózh.
- V. Da perporozhi, kar je ludem per hishivanju na dobre.
- VI. Da vkase previshne daja na snanje.

I.

Da vsej nevarnosti vbrani.

Kar to sadéne, ima Rotman te posebne dovshnosti:

1. Vsakega ptujza, ki ga v' svojej Rotmaniji vgléda, naj vprašha po potnemu listu ali posu, al pa po ktiremu prizhuvavnemu písmu, potem tudi po štanu, po njegove-mu opravilu, s' zhiem si kaj perdiela, ino kar je takih rezhi vezh, ino sraven da ga tudi flegiji na snanje da.

2. Mure vse take, ktirem nie prav vupati, ino ktiri nimajo nobenega prizhovavnega písmu per sebe, bres sa-mude varvajozh jih v' flegijo poslati, ino tudi povédeti tam, sa zhes déli je potrieba bilo jih vjeti.

3. Mure posebno v' nedélah, ino na nadiele po ta-bernah ino po krajeh, kir se raja, svésto patrolirovat ho-diti, ino kar hudobnega najde, hitro per flegiji oglasiti.

4. Mure vsem krofhnarjam ino kramarzham, kader v' nedélah ino prasnukah na prodaj imajo, kmalo prepovédati kupzhuvanje, ino jih per gospòdi po jimenu dati na snanje.

5. Mure v' svojej Rotmaniji ludi vezhbarti opomeniti, da ne sidajo noben nov sid, tudi noben star ne poderejo prej, da od svoje Gosposhine perpušhenje dobijo.

6. Mure narmanj vsaki miesez enbart vse hishe svoje Rotmanije pregleduvati, al so dimnjaki, ognjísha, pezhi, drevarnize bres vse nevarnosti savolo ognja, Tudi mure ja-derno posvariti ino prepovédeti, kader vidi v' shtalah, škednjah, senizah i. t. d. tobak kaditi, deske ino šhpanov-ze shgati, ino vsi, kar jih to diela, se naj višhim dajo na snanje.

7. Najde se kak sadušhen, vtoplén, obiefhen, smers-njen, al sizer kak na pov al zev mertev zhlovek, se mure na njiem jaderno vse skufiti, kar mu more biti na pomózh. Tréba je pa tudi, hitro poslati po ranezelivza ali padarja, ino kar je sgodílo se, Gospódi dati na snanje.

8. Moſti ino poti murijo biti neprenéhama dobri ino terdni; kader kolzhkaj menka na njih, ſe mure berſh poravnati, ino tudi ſe mure Rotmanſhina v' vſako léto v' vigredi ali sbivasha pred orjo k' poravnanju vſeh tiſtih potov perganjati, ktiri pelajo ſkos' Rotmanijo. Tudi je ſkerb vſeti ſi, da ſpravijo ſe vſe leſe prezh, kir ſo vſem voſijozhim-ſe nadleſhne, sraven pa tudi nevarne.

9. Vſaki prelom obſtojezhih ſapovedi, vſaka hudo-
dobija, ktira je ſtorila ſe, ino ludem na vuſhete priſhla, ino vſe, kar ozhitno ludem ſhkoduje, mure ſe Goſpódi pové-
dati al taj piſmenſko, al pa v' prizho.

II.

Da gleda, kar je ludem na ſdravje.

---

1. Vſaka boliesen per ludjeh ino per ſhivini, ktira ſe ſdí biti naliesna, ſe mure bres vſe ſamude Goſpoſhini dati na ſnanje, ſizer bo ſa Rotmana huda.

2. Je ſvéſto ſkerbéti, da nobena merha, ali ſizer kaj nezhednega ne verſhe ſe v' ſtudenze ino potoke, al pa da bi merhina nepogrebena oſtala: Vſaki, ki takega kaj ſtori, ſe mure po jimeni dati h' goſpódi.

3. Pozerknjena ſhivina ſe mure vſakobart narbliſh-
njemu ranezelivzu dati na ſnanje, da pregleda, kakſhna je bolesn. Bres tega paderſkega pregledovanja ſe ne ſmie nobena ſagrebſti, al nozhe ktiri ſhtrafan biti. Tako ſe mure tudi vſaka bolesn per ludeh ino per ſhivini, kader ſe huda ino naliesna perkashe, jaderno dati flegiji na ſnanje. Poſebno mure vanzhati na oſepnize, kader ſe zhe perkashejo. Ino al ſe najdejo, mure ſkerbéti, da ſvie to Goſpóda, ino da ſe more hitro na pomozh priti, ino vbriniti, da ſe ne raſproſtró.

4. Takiin, ki nieso vuzheni na zelenje, ki nosijo olje ino arznije po hishah, lashnivim ino galufnim arzatam ino nevuzhenim babizam mure prepovedati zelenje, noshenje, ino babuvanje; tudi mure podvuzhiti ludi, da ne kupujejo take arznije, ktire vezh skodujejo, kaker bi bovnikam bile na dobre; ampak naj jih opomeni, da ostanejo per svojeh ozhitnih ino vuzhenih osdravnikah ino babizah, ino le per teh naj jifhejo pomozhi, Taki galufni ludi se murijo jaderno per gospodi dati na snanje.

5. Vsi nepotrebni pefi, ino ktiri so bres Gospoda, se naj spravijo prozh, potrebnih pa bo treba otvesti al opertiti; ino tudi je prav svesto skerbeti, da se stekli pfi prav hitro osmertijo.

III.

Da lenuham ino potepuham strah diela.

V tej rezhi se je na to poanati.

1. Mure vbrantiti, da slushebni ludi posebno mlade kerfhenze ne prebivajo v tabernah ino pajshhtibah ko offrave ali gostje bres vse slushbe, kir skos to perloshnost k' vsemu hudemu dajajo.

2. Vsaki posuv, ki je vshev, se mure flegiji bersh dati na snanje, ino vsako prepergodnje namarnuvanje, vsako predrago saaranje ali salikafvanje, kaker tudi stopljenje is slushbe pred zhasam, je med prepovedane rezhi sashteti, ino nikoli perpuftiti.

3. Vsa prepovedana jigra (shpil), ino gozi se ne smiejo zhres edennajsto po nozhi v tabernah perpuftiti. Svunaj da bi savolo gozov ino raja kako pismensko perpushenje od Gospofhine sadobilo se bilo. Po edennajstih se murijo spraviti vsi pivzi 's taberne.

4. Berazhenje v' Rotmaniji nikoli nie perpuštiti. Kar se najde berazhov, se murijo pobrati ino na griht poslati. Svunaj tisti, ki so

5. Pravi firomaki ino reveshi, ino so al taj v' tem grihtnim opietju shie sedezhi bili, al pa deset liet smiram ino na obenim kraju tako dovgó kaker v' tem prebivali; so pa vbogi le domazhi, tedaj se dajo flegiji na snanje, da se more sa nje skerbéti.

6. Mure Rotman tiste starejshe, ktiri nehajo svoje otroke potiepati se, ino jih v' shólo jiti ne perganjajo, prav ojštro svariti, ino zhe to svarjenje ne pomaga nizh, mure jih dati flegiji na snanje. Da jo prav poviem, mure Rotman sa vse, kar sholo sadene, prav skerben biti, kir se skos sholo otrozi potieplenja ino postopanja odvdadijo, ino prav pridni kralevzhani perhajajo.

IV.

Da je v' shovnirskih rezheh Gospòdi na pomozh.

---

1. Osnanuvano shitno dajanje sa shovnirshino se mure pobierati po grihtnemu rasdelenju, kar pazh na vsakega pride. Kader je vse vkupej, se savosi na sasnamenuvani kraj.

2. Pridejo shovnirji na kvartir, mure tisti Komandant, ki s' shovnirjami gre, pismo, kamer njih marsh kashé, ali pa kvartirsko bolleto Rotmanu perkasati, bres pisma ino bres bollete se ne smie noben kvartir dati. Ravno tako mure tudi

3. „Skerbėti, da pridejo bres samude na forshpan vfi, ktirim se sapovie, ino da Komisarji per forshpanu plazhajo vosnino zhisto vsem, kar jih pride shovnirje vosit.

4. Namieri se zhe per vkvartiranju al pa per forshpanu kak prepír, se naj hitro flegiji da na snanje.

5. Dievajo se shovnirji na kvartir, tedaj Rotman ne gleda, per komu je vezh al manj prostora, ampak le vezh na to, ktiri Gospodar je kuof po svojemu samoshenju vezh al manj shovnirjov pod strého vséti. Kader pa hodi forshpan sapoviedovat, je potriéba, da sapovieda po redi, da bojo hodili zhriedama, ino da se nishir ne bo moguv pertoshiti.

V.

Da perporozhí, kar je ludem per hishuvanju na dobre.

---

1. Mure vsem Rotmanzhanam vselej na shivo povédeti, kako bo dobro sa nje, da rode pashe ino vrese med sebo rasdelo, ino sposnavlat sazhno, da ima futranje v' shtali vezh teka sa nje: slasti mure Rotman ta pervi biti, ktiri tako ravna.

2. Vfaka shkoda, ki se v'gori, v'dobravi, ali v'liefu sgodí, se naj z. k, forshtnarju al pa flegiji bres samude da na snanje.

3. Vsa mertva plotnina nie perpuftiti, sa to se murijo vfi Rotmanzhani perganjati, da svoje polje s'shivimi plotami sagradó.

4. Najdejo se kirbodi mlake, mozhile, ino blate, ktire nieso le samo sdravju shkodlive, ampak da ludem tudi manj polja dajo, pa mure Rotman jim na prizho povédeti, koliko dobizhka jim bo perraflo, kader bojo te mlake mozhile ino blate odtozhili, ino posushili.

VI.

Da vkase previšhne daja na snanje.

---

1. Mure vse vkase ino sapovedi, kar so jih prédpostavleni osnanili, prizho vseh sbranih Rotmanzhanov, al pa, kader nie mogozhe, vse ludi vkup spraviti, saj blishnjem sosedom sastopno dati na snanje.

2. Kader pride Kurendovez s' kurendami ino patentmi, bodi shie po nozhi ali podni, da jih jaderno del poshle; ino da se to prav ino svesto sгоди, stojí Rotman Gosposhini na odgovor.

3. Vfaki Rotman, kader ima inde kaj opraviti, da delej od dóma ostane ino al mu od Gospode nie kak pomozhnik dan, mure skerbéti, da dobí kakega moshaka, ktiri tazhaf mésto njega rotmanske opravile pridno oskerbí, pa tudi sa tega namiestnika bode svojej Gospòdi na odgovor stav.
